

Фарз ва бошқа намозларда салом бергач дуога қўл очишилик ҳукми

Абдулазиз ибн Абдуллоҳ ибн Боздан ҳурматли биродар ҳазратларига. Аллоҳ таоло у кишини Ўзи рози бўладиган нарса-(амал)ларга муваффақ айласин.

Саламун алайкум ва роҳматуллоҳи ва барокатух! Сўнг эса эй қадрдоним, мактубингиз (менга) етиб келди. Аллоҳ таоло сизларга Ўзининг ҳидоятини етказсин. Ушбу мактуб зимнида фарз ва бошқа намозларда (икки томонга) салом бергач дуо учун қўл кўтаришилик ҳукми мавзуси борасидаги ва бошқа саволлар (йўлланган экан). (Барчага) маълум бўлган (жавоб) илиа сизларга фойда улашамизки, дуога қўл кўтаришилик суннат ва Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи ва саллам-нинг ушбу қовлларига биноан (дуо) ижобат бўлиш сабабларидандир: «*Албатта Раббингиз ҳаё қилувчи, Саҳоватли Зотдир. Бандаси Унга (дуо қилиб) қўл кўтарганда қурүк қайтаришидан ҳаё қиласди*». Бу борада Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи ва салламдан ворид бўлган саҳих ҳадислар кўпdir.

Имом, имомнинг ортидагилар ва ёлғиз намоз ўқувчи учун фарз намозидан кейин (дуога) қўл кўтаришилик каби Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи ва саллам қўл кўтармаган ўринларга келсак, буларнинг (яъни, имом, имомнинг ортидагилар ва ёлғиз намоз ўқувчининг) бирортасига фарз намоздан кейин (дуога) қўл кўтаришилиги жорий қилинмаган. Чунки Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи ва саллам фарз намозидан салом бергач (дуога) қўл очмаганлар. Нафл намозларга келсак, ушбу (нафл намоз)дан кейин, одатта айлантириб олмай тоҳ-тоҳида дуога қўл очишиликда зарар-(монелик) йўқ. Шунингдек, жума ва икки ҳайит хутбасида, икки сажда орасида, салом беришдан аввал ат-таҳийёт ўқилгандан кейин ва шунга ўхшаш Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи ва саллам дуога қўл очмаган ўринларида дуога қўл очишилик жорий қилинмаган. Ёмғир сўраш (дуосидаги) хутбада дуога қўл очишилик жорий қилинган. Чунки Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи ва саллам истисқо (ёмғир сўраш) намозидаги хутбада дуога қўл очдилар. Шунингдек, жума хутбасида ёмғир сўраб (дуога) қўл очдилар, одамлар ҳам дуога қўл очдилар. Биз ёдга олган йўлга кўра ушбу бобда ворид бўлган ҳадислар (бирор зиддиятсиз) жамланади. Ва дарҳақиқат, илм аҳлидан иборат бир жамоа биз ёдга олганларни айнан айтиб ўтишган.

Аллоҳ таолодан биз ва сизларни динини соғлом тушунишиликка ва бунда событқадам бўлишиликка муваффақ айламоғини сўраймиз. Албатта, У субҳанаҳу сўралгувчиларнинг энг яхшисидир. Вассаламу алайкум ва роҳматуллоҳи ва барокатух!

*Илмий изланишилар ва фатво бериши ҳамда
даъват ва иришод қўмитаси раиси
Шайх Абдулазиз ибн Абдуллоҳ ибн Боз*

Манба: [Тавхид форуми](#)